

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 września 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi:

1. zasądził od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S.na rzecz (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.kwotę 295,47 zł z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 20 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałej części;
3. zasądził od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S.na rzecz (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.kwotę 1.584,06 zł tytułem kosztów procesu;
4. nakazał ściągnąć od (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.z zasądzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi kwotę 2.201,12 zł stanowiącą koszt wynagrodzenia biegłego sądowego poniesiony tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 29 października 2011r. kierujący samochodem osobowym marki O. o nr rej. (...) M stracił panowanie nad pojazdem i wjechał na torowisko na ulicy (...) na wysokości posesji nr (...), niszcząc znajdujące się w międzytorzu ogrodzenie. Zniszczeniu uległy 4 słupki ogrodzeniowe i 3 przęsła panelowe siatki ogrodzeniowej.

Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...).

Strona powodowa naprawiła uszkodzenia, sporządziła kalkulację naprawy i wezwała pozwanego do wypłaty odszkodowania w kwocie 1.496,52 złotych.

Pozwany Ubezpieczyciel przyznał i wypłacił odszkodowanie w kwocie 930,00 złotych.

Zakres robót niezbędny do naprawy płotka w międzytorzu obejmował ustawienie na ławie betonowej 4 słupków ogrodzeniowych i zawieszenie na słupkach ogrodzeniowych 3 przęsła ogrodzeniowych z ocynkowanych prętów stalowych osadzonych w ramach z kształtowników. Ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy uszkodzeń stanowił kwotę 1.225,47 zł (brutto) i 996,30 zł (netto).

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt oraz opinii pisemnych i ustnej biegłego mgr inż. J. D..

W ocenie Sądu meriti, zebrany i powołany w sprawie materiał dowodowy stanowi wystarczająca podstawę dla poczynionych ustaleń faktycznych.

W szczególności opinia pisemna biegłego sądowego pozwala na przyjęcie, że rzeczywisty, uzasadniony ekonomicznie koszt naprawy płotka w międzytorzu na ul. (...) w Ł. stanowił kwotę 996,30 zł (netto) i 1.225,47 zł brutto.

Biegły odnosząc się do kwestii stawki za 1 rbg analizował ceny jednostkowe robocizny, materiałów i pracy sprzętu. Dokonując ich oceny odnosił się do bazy cenowej (...) z czwartego kwartału 2011 r. a więc z okresu w którym powstała przedmiotowa szkoda. Ustalił ceny netto i brutto.

Jednocześnie wskazał, że wycena prac naprawczych sporządzona przez powoda nie podaje podstawy wyceny. Stanowi jedynie opracowanie indywidualne oparte na kalkulacji własnej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W ocenie biegłego, taki sposób wyceny robót inżynierskich nie odnosi się do średniego poziomu cen stosowanych w kraju a jedynie uwzględnia koszty własne będące wynikiem wewnętrznej działalności gospodarczej powoda.

Oceniając opinię biegłego sądowego, stosownie do przepisu art. 233 § 2 k.p.c. (prawidłowo art. 233 § 1 k.p.c.) Sąd Rejonowy uznał za przekonywujące rozumowanie biegłego i logiczną poprawność wyciągniętych przez niego wniosków w kwestii uzasadnionej stawki za 1 rbg i celowego zakresu czynności naprawczych.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest w pełni usprawiedliwione.

Aktem prawnym mającym zastosowanie w rozpoznawanej sprawie jest m.in. ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz. 1152 ze zm.), powoływana dalej jako u.u.o.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 u.u.o. ubezpieczeniem obowiązkowym jest m.in. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Art. 9 ust. 1 u.u.o. stanowi, że umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym (...), o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków.

Z kolei art. 19 ust. 1 u.u.o. daje poszkodowanemu w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej możliwość dochodzenia roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Wreszcie art. 22 ust.

1 u.u.o. zawiera odesłanie, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, do przepisów Kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Dodatkowo § 2 stanowi, że w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Przepis ten wprowadza zatem zasadę pełnego odszkodowania oraz jednocześnie ustanawia zakaz przyznawania odszkodowania przewyższającego wysokość faktycznie poniesionej szkody.

Szkoda rozumiana jako uszczerbek majątkowy sprowadza się z jednej strony do szkody rzeczywistej, a z drugiej strony utraty korzyści.

Samo określenie rozmiaru szkody nie przesądza jednak wysokości odszkodowania. Każdorazowo granice obowiązku naprawienia szkody wyznaczone są przez normalny związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym uszczerbek

a szkodą. Ponadto muszą być uwzględnione okoliczności ograniczające zasadę pełnego odszkodowania wynikające np. ze szczególnej regulacji prawnej w prawie ubezpieczeniowym.

Reasumując Sąd Rejonowy stwierdził, że pojęcie szkody ubezpieczeniowej, gdy podstawą odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń jest umowa odpowiedzialności cywilnej, jest tożsame z pojęciem szkody zawartym w art. 361 k.c.

Sąd meriti przychylił się do poglądu wypracowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że odszkodowanie za szkodę poniesioną przez podatnika podatku VAT na skutek zniszczenia rzeczy, ustalane według ceny rzeczy, nie obejmuje podatku VAT mieszczącego się w tej cenie, w zakresie w jakim poszkodowany może obniżyć należny od niego podatek o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu rzeczy.

W realiach rozpoznawanej sprawy Sąd i instancji uznał, iż żądanie przez powoda kwoty 566,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty jest zasadne jedynie w nieznacznej części, stanowiącej różnicę pomiędzy ekonomicznie uzasadnionymi kosztami naprawy płotka w kwocie 996,30 zł (netto) a kwotą wypłaconego odszkodowania, czyli 930,00 zł.

Sąd Rejonowy na podstawie art. 822 § 1 k.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji. Jedynie na skutek omyłki zasądził kwotę 295,47 zł tytułem reszty odszkodowania zamiast zasądzić kwotę 36,30 zł.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

Sąd I instancji stwierdził, że w konsekwencji powyższej omyłki orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. dzieląc je stosunkowo. W sporze wygranym przez stronę powodową w 99,4% koszty procesu powinny obciążać powoda. Zatem strona powodowa powinna zwrócić pozwanemu Ubezpieczycielowi koszty zastępstwa procesowego w kwocie 617,00 złotych. (wyrok k. 136, uzasadnienie k. 137-138v).

Apelacje od powyższego wyroku złożyły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części tj. w zakresie punktu 2 i 4.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I/ naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, to jest:

1/ art. 233 k.p.c. poprzez wadliwe ustalenie stanu faktycznego w zakresie rzeczywiście poniesionej szkody przez powodową spółkę;

2/ art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia uniemożliwiającego powodowi w pełni ocenę zasadności rozumowania Sądu pierwszej instancji, w szczególności poprzez niewskazanie dlaczego Sąd nakazał ściągnąć od powodowej spółki kwotę 2.201,12 złotych stanowiącą koszt wynagrodzenia biegłego sądowego;

3/ art. 100 k.p.c., w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. a także 113 ust. 1 u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie przez Sąd w sytuacji kiedy zaistniały stosowne przesłanki;

II/ naruszenie prawa materialnego, tj. art. 361 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieprzyjęciu związku przyczynowego pomiędzy poniesioną szkodą przez powoda szkodą (rzeczywisty koszt naprawy) a zdarzeniem wyrządzającym szkodę, za które odpowiada pozwany.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o:

1/ zmianę zaskarżonego wyroku:

a) w części w punkcie 2 oddalającym powództwo poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 271,05 złotych ponad już zasądzoną kwotę (295,47 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;

b) w części w punkcie 4 wyroku nakazującym ściągnąć od (...)sp. z o.o. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi kwotę 2.2012,12 złotych stanowiącą koszt wynagrodzenia biegłego sądowego poniesiony tymczasowo przez Skarb Państwa poprzez proporcjonalne obciążenie stron tymi kosztami w wysokości odpowiadającej rzeczywistym kosztom sporządzenia opinii;

2/ obciążenie pozwanego kosztami postępowania odwoławczego w tym kosztami zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych. (apelacja powoda)

k. 152- 156)

Pozwany zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1 ponad kwotę 66,30 zł oraz punktu 3.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1/ naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj.:

a/ art. 233 poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania oraz ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, co skutkowało przyjęciem przez Sąd, iż powodowi należne jest odszkodowanie w kwocie 295,47 zł, w sytuacji gdy z opinii biegłego wprost wynikało, iż różnica między kwotą dobrowolnie wypłaconą przez pozwanego (930 zł netto) a kwotą wskazaną przez biegłego w wydanej opinii jako uzasadniony koszt naprawy (996,30 zł netto) wynosi 66,30 zł, przy czym – co skarżący podkreślił - Sąd I instancji przyznał się do popełnionego błędu w uzasadnieniu skarżonego wyroku;

2/ naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 822 k.c., art. 824¹ k.c. oraz art. 363 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie przez Sąd, że powodowi należy się odszkodowanie w kwocie wyższej niż rozmiar poniesionej przez niego szkody.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1/ zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 66,30 zł i orzeczenie o kosztach procesu za pierwszą instancję,

2/ zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych. (apelacja pozwanego k. 147- 149)

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź pozwanego na apelację powoda k. 168-169, protokół z rozprawy apelacyjnej k.177 – 178)

Powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanego i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. (protokół z rozprawy apelacyjnej k.177 – 178)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Z podniesionych w apelacjach zarzutów, w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 roku, w sprawie II CK 409/03, Lex nr 148384).

W ocenie Sądu Okręgowego, nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania oraz ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Obie strony, reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, zarzucają Sądowi Rejonowemu naruszenie całego art. 233 k.p.c. Jednakże § 2 tego przepisu dotyczy sytuacji odmowy przedstawienia przez stronę dowodu, która

w sprawie nie miała miejsca. Dlatego też Sąd Okręgowy odniesie podniesiony w obu apelacjach zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. do § 1 tego przepisu, który stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Stosując zasadę swobodnej oceny dowodów według własnego przekonania, sąd obowiązany jest przestrzegać zasad logicznego rozumowania, a więc może

z zebranego materiału dowodowego wyciągnąć wnioski tylko logicznie uzasadnione. Sąd może dać wiarę tym lub innym świadkom, czyli swobodnie oceniać ich zeznania, nie może jednak na tle tych zeznań budować wniosków, które z nich nie wynikają. Przy ocenie dowodów, tj. ich wiarygodności i mocy, istotną rolę odgrywają zasady doświadczenia życiowego.

Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 roku, V CKN 417/01, LEX nr 157326).

W tym zakresie należy brać pod uwagę cały materiał sprawy. W wyniku swobodnej oceny dowodów sąd dokonuje selekcji zebranego materiału pod kątem widzenia istotności poszczególnych jego elementów. Dalszym założeniem prawidłowej oceny dowodów jest ich poprawna interpretacja: np. wykładnia dokumentu, wykładnia zeznań świadka itd.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi pozostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko

w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych, praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, sygn. akt IV CKN 1316/00, LEX nr 80273, wyrok Sądu Najwyższego z dnia

14 stycznia 2000 roku, sygn. akt I CKN 1169/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2000 roku, sygn. akt IV CKN 1097/00, LEX nr 52624).

Wbrew stanowisku pozwanej, Sąd meriti ocenił zgromadzone w sprawie dowody w sposób zgodny z zasadami logicznego rozumowania i w żaden sposób nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c. Zresztą pozwany samych ustaleń faktycznych nie kwestionuje. Zasadzając kwotę 295,47 zł stanowiącą różnicę pomiędzy ekonomicznie uzasadnionym kosztem naprawy brutto – 1,225,47 zł a odszkodowaniem już wypłaconym przez pozwanego – 930,00 zł, Sąd meriti niewątpliwie naruszył przepisy prawa materialnego, co zostanie omówione poniżej.

Trafnie pozwana zarzuca naruszenie art. 822 k.c., art. 824¹ k.c. oraz

art. 363 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie przez Sąd, że powodowi należy się odszkodowanie w kwocie wyższej niż rozmiar poniesionej przez niego szkody.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (art. 822 § 1 i 2 k.c.).

Z kolei artykuł 805 k.c. wskazuje na istotę umowy ubezpieczenia, określając obowiązki stron przedmiotowej umowy, ubezpieczyciela i ubezpieczającego. Elementami przedmiotowo istotnymi umowy ubezpieczenia jest z jednej strony

zobowiązanie do spełnienia określonego świadczenia przez ubezpieczyciela w razie zajścia określonego w umowie wypadku, z drugiej zaś strony zobowiązanie do zapłaty składki przez ubezpieczającego.

Świadczenie ubezpieczyciela przy ubezpieczeniu majątkowym polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 2 pkt 1 k.c.).

Zgodnie z art. 824¹ § 1 k.c., o ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.

Pozwany odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody, a więc na podstawie art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c. Jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka i wyłącza ją jedynie siła wyższa albo wyłączna wina poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Naprawienie szkody (a więc i odszkodowanie) powinno obejmować wszystkie straty, które poszkodowany poniósł wskutek zaistnienia szkody (art. 361 § 2 k.c.). Wysokość odszkodowania jest limitowana kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c.) i nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824¹ § 1 k.c.). Wysokość odszkodowania limitowana jest wartością przedmiotu ubezpieczenia, gdyż odszkodowanie nie może stanowić źródła bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego.

W zakresie naprawienia szkody zasada ta doznaje ograniczenia w tym znaczeniu, że zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do naprawienia szkody w formie zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 822 § 1 k.c.).

Za utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego należy uznać stanowisko, że dla ustalenia pojęcia szkody ubezpieczeniowej należy sięgać do odpowiednich regulacji zawartych w kodeksie cywilnym (por. np. uchwały z dnia 18 marca 1994 r., III CZP 25/94, OSNC 1994, nr 10, poz. 188 i z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74 oraz wyrok z dnia 11 czerwca 2003 r., V CKN 308/01, niepubl.).

W powołanych orzeczeniach Sąd Najwyższy podkreślił, że nie ma różnicy w pojęciu szkody w rozumieniu przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeniowego, gdyż

w obu wypadkach chodzi o utratę lub zmniejszenie aktywów bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej. Sąd Najwyższy dodatkowo podniósł, że do odszkodowania ubezpieczeniowego przy ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej znajduje zastosowanie zasada pełnego odszkodowania. Podobne stanowisko wyrażane jest w doktrynie, w której również podkreśla się, że pojęciowa identyczność szkody

w prawie ubezpieczeniowym i prawie cywilnym powoduje, iż przy ustalaniu szkody przy ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej można kierować się ogólnymi zasadami przyznawania odszkodowania.

Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia szkody, które w doktrynie definiuje się niejednolicie. Przeważa stanowisko, że szkoda majątkowa to różnica między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem jaki by istniał, gdyby to zdarzenie nie nastąpiło.

Powstaje więc konieczność sięgnięcia do ogólnych reguł kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania, w szczególności do art. 361 k.c. Przepis ten wprowadza zasadę pełnego odszkodowania, ale jednocześnie należy z niego wyprowadzać zakaz przyznawania odszkodowania przewyższającego wysokość faktycznie poniesionej szkody.

Samo określenie rozmiaru szkody nie przesądza jeszcze wysokości odszkodowania. Każdorazowo granice obowiązku naprawienia szkody wyznaczone są przez normalny związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym uszczerbek

a szkodą. Ponadto muszą być uwzględnione okoliczności ograniczające zasadę pełnego odszkodowania wynikające np. ze szczególnej regulacji prawnej w prawie ubezpieczeniowym. W każdym wypadku ocena, czy określone koszty poniesione przez poszkodowanego mieszczą się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego winna być dokonywana na podstawie konkretnych okoliczności sprawy,

a w szczególności po dokonaniu oceny, czy poniesienie tego wydatku było obiektywnie uzasadnione i konieczne.

Sąd I instancji zasądzając kwotę 295,47 zł naruszył przepisy prawa materialnego, to jest art. 822 § 1 k.c., art. 824¹ § 1 k.c. oraz art. 363 § 1 i 2 k.c.

Powód jest podatnikiem podatku od towarów i usług (VAT).

Jeśli miernikiem wysokości szkody polegającej na uszkodzeniu czy też zniszczeniu rzeczy jest cena (art.363 § 2 k.c.) to należy rozważyć co przez tę cenę należy rozumieć.

Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 roku o cenach (tekst jednolity z dnia 20 lutego 2013 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 385) podatek VAT jest elementem cenotwórczym. Nabywca towaru i usługi opodatkowanych takim podatkiem, obowiązany jest zapłacić zbywcy należność, której elementem jest podatek VAT.

Z punktu widzenia bowiem nabywcy należność w tej wysokości odzwierciedla cenę towaru czy usługi. Miernikiem wysokości szkody jest cena zapłacona przez poszkodowanego przy nabywaniu towarów czy usług niezbędnych do naprawienia rzeczy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 roku, III CZP 14/97, OSNC 1997 roku, z. 8 poz.103 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1998 roku, I CKN 429/97, OSNC 1998 z. 8 poz.139, uchwała Sądu Najwyższego

z 15 listopada 2001 roku, III CZP 68/01, opubl.: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna rok 2002, nr 6, poz. 74, str. 13).

Jednakże w sytuacji, w której nabywca towaru lub usługi jest podatnikiem podatku VAT to ma on prawo do obniżenia kwoty należnego podatku o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług, a to stosownie do zasady wyrażonej

w art. 86 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług. (tekst jednolity Dz. U. z 2011 roku, nr 177, poz. 1054). W razie więc skorzystania przez podatnika z tego publicznoprawnego uprawnienia, poniesiony przez niego rzeczywisty uszczerbek związany z nabyciem towaru i usług wyrażać się będzie jedynie wysokością „ceny netto”, a więc różnicą między faktycznie zapłaconą przez niego ceną nabycia towarów i usług z uwzględnieniem naliczonego podatku VAT, a kwotą, o którą obniżył on następnie należny od niego podatek o kwotę podatku VAT, uprzednio naliczonego i zapłaconego przy nabyciu towarów i usług niezbędnych do naprawienia pojazdu.

Powszechnie akceptowane jest stanowisko, że odszkodowanie przysługujące poszkodowanemu będącym podatnikiem podatku od towarów i usług ustalane jest według cen towarów i usług, obejmuje kwotę podatku od towarów i usług (VAT) tylko

w zakresie, w jakim poszkodowany nie może obniżyć podatku od niego należnego o kwotę podatku naliczonego.

Ciężar udowodnienia wysokości szkody poniesionej przez poszkodowanego, w tym braku możliwości odliczenia podatku VAT, spoczywał na powodzie (art. 6 k.c.).

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że apelacja pozwanego jest zasadna, co stanowiło podstawę zmiany zaskarżonego wyroku

i obniżenia zasądzonego odszkodowania do kwoty 66,30 zł stanowiącej różnicę ekonomicznie uzasadnionego kosztu naprawy netto – 996,30 zł i odszkodowania wypłaconego przez pozwanego – 930,00 zł.

W apelacji powoda, jedynie zawarte w niej zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach zasługuje na uwzględnienie. W pozostałej części apelacja powoda jest bezzasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, chybiony jest zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez wadliwe ustalenie stanu faktycznego w zakresie rzeczywiście poniesionej szkody przez powodową spółkę.

Uwzględniając rozważania na stronie 6 i 7 uzasadnienia dotyczące oceny zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. podniesionego przez stronę pozwaną, dodatkowo należy stwierdzić, że przedmiotem ustaleń faktycznych Sądu meriti była szkoda pozostająca w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym. Podstawą ustaleń faktycznych były dokumenty prywatne załączone do akt oraz opinia biegłego sądowego.

Sam powód w punkcie 3 podpunkt b pozwu wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa drogowego i bezpieczeństwa ruchu drogowego na okoliczność uzasadnionych kosztów naprawy infrastruktury torowo sieciowej w postaci słupków i siatki w międzytorzu w razie kwestionowania przez pozwanego zakresu oraz kosztów naprawy uszkodzonego ogrodzenia (strona 2 pozwu k. 3).

Dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Teza dowodowa opinii biegłego sądowego została określona w postanowieniach sądu z dnia 22 listopada 2012 r. (k.84), 26 kwietnia 2013 r. (k.107), 21 sierpnia 2013 r. (k. 132). Strona powodowa, reprezentowana przez profesjonalnych pełnomocników, nie zgłosiła zastrzeżeń do tych postanowień. Powód nie zgłosił żadnych uwag do sporządzonych opinii i nie wnosił o ich uzupełnienie.

W zestawieniu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, twierdzenia powoda zawarte w apelacji stanowią jedynie niedopuszczalną polemikę z dokonaną w zaskarżonym wyroku oceną dowodów bez równoczesnego wykazania, by ocena ta była sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, doświadczeniem życiowym lub z innych względów naruszała przepis art. 233 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd I instancji wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego.

Stawka za 1 roboczogodzinę stosowana przez powoda nie jest stawką powszechnie obowiązującą, tym samym nie może być ona uznana za wydatek niezbędny i uzasadniony. Skoro powód nie zgadzał się ze stawką roboczogodziny przyjętą w opinii biegłego, to powinien zgłosić stosowne wnioski dowodowe (np. wniosek o uzupełnienie opinii biegłego przez określenie średniej stawki za naprawę stosowanej przez (...), średniej stawki stosowanej przez pogotowia techniczne itp.).

W ocenie Sądu Okręgowego, zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia uniemożliwiającego powodowi w pełni ocenę zasadności rozumowania Sądu pierwszej instancji trafny jest jedynie w odniesieniu do uzasadnienia rozstrzygnięcia o kosztach.

Powołany przepis art. 328 § 2 k.p.c. zobowiązuje sąd orzekający do wskazania w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenia faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Naruszenie przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu (art. 328 § 2 k.p.c.), może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 7 lutego 2001r, sygn. akt V CKN 606/00, opubl. Lex nr 53116).

Sytuacja taka w rozpoznawanej sprawie występuje jedynie w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach. W pozostałej części treść uzasadnienia pozwala na odczytanie sfery motywacyjnej orzeczenia i poddanie go kontroli instancyjnej.

Sąd I instancji dokonał stosownych ustaleń dotyczących przedmiotu sprawy.

Wskazał podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, jak również wyjaśnił podstawę prawną rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa. Jedynie w części dotyczącej kosztów procesu są ogólnikowe i lakoniczne twierdzenia a punkt 4 wyroku w nie został uzasadniony.

Trafnie powód zarzuca naruszenie art. 100 k.p.c., w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

a także 113 ust. 1 u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie przez Sąd w sytuacji kiedy zaistniały stosowne przesłanki.

Treść wyroku uzasadniała stosunkowe rozliczenie kosztów na podstawie art. 100 k.p.c., w tym również kosztów pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa.

W sytuacji uwzględnienia powództwa w kwocie 295,47 zł z dochodzonej kwoty 566,52 zł powód wygrał sprawę w 52 %, a przegrał w 48%, a pozwany odwrotnie.

W związku z uwzględnieniem apelacji pozwanego, zasądzona na rzecz powoda kwota została obniżona do kwoty 66,30 zł i koszty procesu przed Sądem

I instancji Sąd Okręgowy rozliczy poniżej uwzględniając ostateczny wynik sprawy.

Prawidłowe rozliczanie kosztów procesu z uwzględnieniem pierwotnej treści zaskarżonego wyroku jest zbędne.

W ocenie Sądu Okręgowego, pozbawiony racji jest zarzut naruszenie prawa materialnego, tj. art. 361 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieprzyjęciu związku przyczynowego pomiędzy poniesioną szkodą przez powoda szkodą (rzeczywisty koszt naprawy) a zdarzeniem wyrządzającym szkodę, za które odpowiada pozwany.

Pozwany już w trakcie postępowania likwidacyjnego uznał w całości koszt materiałów (461,62 zł) i koszt pracy specjalistycznego sprzętu (155,00 zł), jedynie sporna pomiędzy stronami była stawka za roboczogodzinę (rbg) – powód stosował własną stawkę 80,00 zł za rbg, a pozwany zredukował tę stawkę do 28,50 zł za rbg (stawka S. IV kwartał 2011r.).

Jeżeli przyjmiemy, że szkoda majątkowa to różnica między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem jaki by istniał, gdyby to zdarzenie nie nastąpiło, to brak jest podstaw do uznania, że własna stawka poszkodowanego za rbg stanowi podstawę do obliczenia jego szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym.

W każdym wypadku ocena, czy określone koszty poniesione przez poszkodowanego w postępowaniu likwidacyjnym mieszczą się w ramach szkody

i normalnego związku przyczynowego winna być dokonywana na podstawie konkretnych okoliczności sprawy, a w szczególności po dokonaniu oceny, czy poniesienie tego wydatku było obiektywnie uzasadnione i konieczne.

Ponadto nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym

z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, na wierzyciela ciąży bowiem obowiązek zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c.,

art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na dłużniku w związku z tym ciąży obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się usunąć w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Wysokość należnego poszkodowanemu odszkodowania powinna obejmować wszystkie wydatki celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że zasądzoną w tym punkcie kwotę 295,47 zł obniżył do kwoty 66,30 zł i oddalił powództwo co do kwoty 229,17 zł

W związku ze zmianą zaskarżonego wyroku i uwzględniając zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w apelacji powoda, Sąd Okręgowy zmienił rozstrzygnięcie o kosztach zawartych w punkcie 3., 4. i dodał punkt 5., stosunkowo rozdzielając koszty postępowania w pierwszej instancji w oparciu o art. 100 k.p.c.

Z dochodzonego w pozwie roszczenia 566,52 zł, zostało uwzględnione powództwo co do kwoty 66,30 zł. Powód przegrała zatem postępowanie przed Sądem

I instancji w 88,3%, natomiast pozwany przegrał w 11,7%.

Strony poniosły łączne koszty postępowania przed Sądem Rejonowym

w kwocie 1.224,00 zł, w tym powód poniósł koszty w kwocie 1.027,00 zł (opłata sądowa od pozwu – 30,00 zł, wynagrodzenia pełnomocnika – 1.80,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa -17,00 zł, wynagrodzenie biegłego – rozliczona zaliczka- – 800,00 zł), natomiast pozwany poniósł koszty w kwocie 197,00 zł (wynagrodzenie pełnomocnika – 180,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17,00 zł).

Powód powinien ponieść koszty w kwocie 1.080,80 zł (88,3% z 1.224,00 zł), a poniósł koszty w kwocie 1.027,00 zł , a więc ma zwrócić pozwanemu kwotę 53,80 zł (1.080,80 zł – 1.027,00 zł) i kwota ta została zasądzona w punkcie 3. zaskarżonego wyroku zgodnie z punktem I podpunktem 2 wyroku Sądu Okręgowego.

Łączne wydatki związane z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego wyniosły 3.001,12 zł (2.077,70 zł + 923,42 zł). Wydatki te zostały pokryte w części

z zaliczki wpłaconej przez powoda – 800,00 zł, a w pozostałej części – 2.201,12 zł (1.277,70 zł + 923,42 zł) tymczasowo z funduszków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. (postanowienie z dnia 1 marca 2013r.

k. 95, postanowienie z 5 sierpnia 2013r. k. 124, zarządzenie z 3 września 2013r.

k. 134).

Zaliczka w kwocie 123,42 zł wpłacona przez pozwanego nie została rozliczona w postanowieniach o przyznaniu biegłemu zarządzenia, ani też nie została uwzględniona w zarządzeniu z dnia 3 września 2013 r.

W tej sytuacji rozliczając koszty poniesione przez strony Sąd Okręgowy nie uwzględnił tej zaliczki.

Wydatki w kwocie 2.201,12 zł tymczasowo pokryte z funduszków Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi Sąd Okręgowy rozliczył stosunkowo na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 391§ 1 k.p.c.: powód 1.943,59 zł (88,3% z 2.201,12 zł), pozwany 257,53 zł (11,7% z 2.201,12 zł) i na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594 z późn. zm.) nakazał je ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Łodzi –

- Śródmieścia w Łodzi.

Na poczet kwoty podlegającej ściągnięciu od pozwanego Sąd Rejonowy zaliczy nierozliczoną zaliczkę wpłaconą przez pozwanego w kwocie 123,42 zł, jeżeli dotychczas nie została ona zwrócona..

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.

98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 109 § 2 k.p.c.

i art. 391 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanego została uwzględniona w całości, natomiast

z apelacji powoda zostało uwzględnione tylko zażalenie na koszty, które nie podlegało odrębnej opłacie i co do którego nie została wskazana odrębna wartość zaskarżenia. W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że powód przegrał postępowanie apelacyjne

w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c.

Na zasądzona na rzecz pozwanej kwotę 150,00 zł składają się: 30,00 zł opłata sądowa od apelacji pozwanego, 60,00 zł – wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego

w związku z uwzględnieniem apelacji pozwanego, 60,00 zł – wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w związku z oddaleniem apelacji powoda.

Będące podstawą rozliczeń wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego adwokatem w postępowaniu przed Sądem I instancji zostało określone na podstawie

§ 2 ust. 1 i 2 w związku z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. nr 72 z 2013r. poz. 461).

Natomiast wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym zostało określone zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 w związku z § 6 pkt 2 i 1 i § 12 ust. 1 punkt

1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity

Dz. U. nr 77 z 2013r. poz. 490).